

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Andrei Harghel și Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpata Iacovișin Liusea și de avocatul Ion Prisacari în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2013, în cauza penală privind-o pe

Iacovișin (Tincu) Liusea Alexandru,
*născută la 17 iunie 1964, originară și domiciliată
în sat. Baraboi, r-nul Dondușeni.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.11.2011 – 08.02.2012;

Instanța de apel: 12.03.2012 – 10.07.2013;

Instanța de recurs: 24.09.2013 – 04.12.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 08 februarie 2012, Iacovișin L. a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art. 191 alin. (4) CP, la 7 ani închisoare;

- în baza art. 332 alin. (1) CP, la 1 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de ÎS „Poșta Moldovei”, pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) CP, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Iacovișin L. i-a fost stabilită pedeapsa de 7 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de ÎS „Poșta Moldovei”, pe un termen de 3 ani.

Acțiunea civilă s-a admis, cu dispunerea încasării din contul lui Iacovișin L. în beneficiu:

- Centrului de Poștă Dondușeni, filiala ÎS „Poșta Moldovei”, suma de 46 598,19 lei;

- succesoriului părții vătămate decedate, Demian A., suma de 7290,20 lei;

- părții vătămate Lazarenco T., suma de 13 191,60 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, *în fapt*, că Iacovișin L. în perioada lunii septembrie 2008, deținând funcția de șef al Oficiului Poștal Baraboi, r-nul Dondușeni, folosindu-se în interes personal, de situația de serviciu, urmărind scopul însușirii ilegale a mijloacelor bănești din motive de cupiditate, a însușit ilegal mijloace bănești, ce se aflau în administrarea sa, în sumă totală de 20481,80 lei, care constituiau recalculările la pensie a pensionarilor Demian A., în sumă de 7290,20 lei și a pensionarului Lazarenco T., în sumă de 13191,60 lei, cauzându-le astfel o daună materială considerabilă.

Tot ea, în perioada lunii aprilie 2009, fiind responsabilă de recepționarea plăților pentru abonarea la presa periodică, serviciile comunale, convorbiri telefonice, gaz, telefonie UNITE, Max DSL, precum și, de asigurarea păstrării sumelor bănești încasate, avînd sarcina de a achita pensiile, indemnizațiile și mandatele bănești în Oficiul Poștal, de a controla achitarea plăților, de a perfecta și prezenta dările de seamă corespunzătoare, folosindu-se în scopuri proprii de situația de serviciu, acționînd în interese personale și materiale, urmărind scopul însușirii ilegale a mijloacelor bănești, din motive de cupiditate, prin neînregistrarea în forma nr.130 și alte documente contabile, a transferului prin aparatul de casă, a însușit ilegal mijloace bănești, aflate în administrarea sa, în cuantum de 46 589,19 lei, dintre care, 41101,98 lei - suma achitată de populație pentru serviciile de telefonie, 2447,98 lei - suma pentru pensiile neplătite, chitanțe și 3039 lei și 23 bani - suma altor mijloace bănești însușite de inculpată ilegal.

Tot ea, a fost condamnată și pentru faptul că, în perioada lunilor septembrie 2008-februarie 2009, folosindu-se în scopuri personale de situația de serviciu, acționînd în interese personale și materiale, urmărind scopul falsificării semnăturilor pensionarilor Demian A. și Lazarenco T., în vederea însușirii ilegale a mijloacelor bănești ce se aflau în administrarea sa, în sumă totală de 20481 lei și 80 bani, care constituia suma recalculărilor la pensie pentru acești pensionari, prin metoda imitației, a falsificat semnăturile pensionarilor nominalizați în dispozițiile de plată cu nr. 249987 și nr. 245767, însușind sumele bănești.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, acțiunile inculpatei Iacovișin L. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (4) CP – delapidarea averii străine, *adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvîrșite în proporții mari* și în baza art. 332 alin. (1) – falsul în acte publice, *adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele*

oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401- 402 CPP, a fost atacată cu apel de către avocatul I. Prisacari, în numele inculpatei, care exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, în ce privește condamnarea inculpatei Iacovișin L. în baza art.191 alin. (4) CP, a solicitat rejudecarea cauzei în această parte, cu pronunțarea unei soluții de achitare a inculpatei de învinuirea formulată, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată și, totodată, să fie dispusă de instanța de apel și atenuarea pedepsei penale în baza art. 332 alin. (1) CP.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2013, s-a admis parțial apelul avocatului I. Prisacari, în interesele inculpatei Iacovișin L., dispunându-se casarea, inclusiv din oficiu, a sentinței în latura civilă, cu adoptarea unei soluții noi privind încasarea de la Iacovișin L. în beneficiul ÎS „Poșta Moldovei” a prejudiciului material în sumă de 43 549,96 lei.

În rest dispozițiile sentinței, în ce privește latura penală, încasarea prejudiciului material în beneficiul părților vătămate T. Lazarenco și Demian A., precum și, în partea ce ține de soluționarea chestiunilor cu privire la corpurile delictive, s-au păstrat fără modificări.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel, cercetînd suplimentar probele administrate în cauză, a ajuns la concluzia că corect instanța de fond a condamnat-o pe Iacovișin L. în baza art. 191 alin. (4) și 332 alin. (1) CP, și i-a stabilit pedeapsa prin prisma art. 84 alin. (1) CP, de 7 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități ce țin de ÎS „Poșta Moldovei”, pe un termen de 3 ani, apreciînd că nerecunoașterea de către inculpată a faptelor imputate, cu pretinsa argumentare privind posibilitatea sustragerii acestor bunuri de către alte persoane, inclusiv și lucrătorilor poștali, este pur declarativă, or baza probatorie, cert denotă lipsa urmelor de spargere a lacătelor de la ușile și safeurile Oficiului Poștal Baraboi, inculpata personal deținînd controlul asupra cheilor și banilor în numerar. Nu s-a acceptat nici versiunea privitor la săvârșirea infracțiunii de neglijență în serviciu, or recepționarea banilor de la populație, cu liberarea tichetelor și netrecerea lor prin forma nr. 130, iar ulterior prin casă, în lipsa reală a acestor sume bănești, nu poate fi apreciată drept neglijență de serviciu, ci o însușire prin delapidare a mijloacelor bănești ce-i aparțin ÎS „Poșta Moldovei”.

Cu toate acestea, Colegiul penal a considerat necesar de a micșora cuantumul prejudiciului cauzat ÎS „Poșta Moldovei”, prin excluderea din învinuirea formulată în privința lui Iacovișin L., a delapidării sumei bănești în cuantum de 3039,23 lei,

ce constituie o pensie neachitată, depistată la primul control, dar ulterior recuperată integral de către inculpată, fapt confirmat de către reprezentantul Oficiului Poștal Dondușeni, E. Lisnic. și pe lângă excluderea acestei sume bănești, Colegiul a mai conchis asupra incorectitudinii calculării sumei totale a prejudiciului cauzat prin acțiunile inculpatei, or cele două sume de 20 481,80 lei și 46 589,19 lei, formează nu 74 361,19 lei, după cum s-a indicat în rechizitoriu și în sentința, ci suma de 67 070,99 lei, iar cu excluderea din respectiva sumă a pensiei achitate de 3039,23 lei, suma totală care constituie prejudiciul cauzat întreprinderii este de 64 031,76 lei.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar de a păstra sentința neschimbată, în ce privește latura penală, dat fiind că suma totală a prejudiciului material cauzat prin acțiunile inculpatei oricum depășește valoarea de 2500 u.c, iar micșorarea lui pînă la suma de 64 031,76, nu influențează încadrarea juridică a faptei comise de inculpata Iacovișin L., iar cît privește soluționarea acțiunii civile, în această parte sentința urmează a fi modificată, prin dispunerea încasării de la Iacovișin L. în beneficiul ÎS „Poșta Moldovei” a prejudiciului material în sumă de 43 549,96 lei.

6. Inculpata Iacovișin L. și avocatul acesteia I. Prisacari, au declarat recursuri ordinare împotriva deciziei instanței de apel.

6.1. Avocatul în recursul declarat, a solicitat casarea sentinței Judecătorei Dondușeni din 08 februarie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2013, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Iacovișin L., în baza art. 191 alin. (4) CP, să fie achitată.

Recurentul invocă, în motivarea cererii sale, că hotărîrile adoptate de instanțele ierarhic inferioare în partea condamnării lui Iacovișin L., în baza art. 191 alin. (4) CP, sunt ilegale și necesită a fi casate, din motiv că, la caz, nu s-a stabilit prin care metodă inculpata a comis delapidarea averii străine în epizodul cu ÎS „Poșta Moldovei”, de asemenea, instanțele au dat o apreciere eronată probelor administrate, ceea ce a dus la adoptarea unor decizii arbitrare, inculpata nefiind culpabilă de săvîrșirea infracțiunii de delapidare.

În drept, apărătorul își întemeiază recursul pe prevederile art. 420-436 CPP.

6.2. Inculpata, în recursul declarat, a solicitat casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu dispunerea achitării sale de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) CP, deoarece nu a comis fapta incriminată. În argumentarea cererii, inculpata a prezentat propria versiune asupra celor întîmplate și a menționat că nu este culpabilă de delapidarea averii ÎS „Poșta Moldovei”, dînsa fiind dusă în eroare și amenințată de către E. Lisnic. Inculpata a mai menționat că se consideră vinovată de săvîrșirea neglijenței în serviciu și recunoaște învinuirea ce i se impută în baza art. 332 alin. (1) CP, solicitînd o pedeapsă non privativă de libertate.

În drept, recursul inculpatei nu se întemeiază pe nici un temei din cele expres stipulate de art. 427 alin. (1) CPP.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza motivelor invocate în recurs și în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) CPP, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) CPP, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului ordinar în cazul în care constată că acesta nu corespunde după conținut prevederilor art. 430 CPP.

Art. 430 CPP, stipulează cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărîrii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art.427 CPP (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicînd care este eroarea comisă de instanța ierarhic inferioară.

În speță, verificînd motivele recursurilor declarate, se constată că inculpata Iacovișin L. în motivarea recursului, face trimitere la o serie de evenimente care în viziunea recurentei sînt încălcări procedurale admise de instanțe la judecarea cauzei în privința sa, însă nu specifică concret temeiul prevăzut de legea procesuală la utilizarea acestei căi de atac, și anume, nu descrie care este eroarea de drept din cele enumerate în art. 427 CPP, comisă la judecarea cauzei de către instanța de apel și în ce constă esența erorii respective.

La fel, a fost formulat și recursul declarat de avocatul I. Prisacari, care își întemeiază recursul pe prevederile art. 420-436 CPP, iar în argumentare invocă că, hotărîrile adoptate de instanțele ierarhic inferioare în partea condamnării lui Iacovișin L., în baza art. 191 alin. (4) CP, sunt ilegale și necesită a fi casate, din motiv că, la caz, nu s-a stabilit prin care metodă s-a comis delapidarea averii străine în epizodul cu ÎS „Poșta Moldovei”, de asemenea, instanțele au dat o apreciere eronată probelor administrate, ceea ce a dus la adoptarea unor decizii arbitrare, inculpata nefiind culpabilă de săvîrșirea infracțiunii de delapidare.

Sub acest aspect, Colegiul penal subliniază că, declararea recursului împotriva unei hotărîri judecătorești constituie un *elementul volitiv* al atacării, iar motivarea recursului - un *elementul logic*. Motivele justifică, prin arătarea temeiurilor ce stau la baza lui, actul de voință pe care îl reprezintă folosirea căii de atac. De asemenea, instanța de recurs menționează că, rolul motivelor invocate în susținerea căii de atac nu pot fi reduse la simpla aducere la cunoștință a instanței superioare despre dezacordul părților cu soluția pronunțată de instanțele ierarhic inferioare, ci și a indicării erorilor concrete constatate de părți și prezente în cauză, care au fost admise la judecarea acesteia. Astfel, prin motivarea recursului, în principiu se

precizează și se delimitează cadrul discuției în fața instanței de control și al judecății acestei instanțe.

Colegiul penal reține că, art. 427 alin. (1) CPP, prevede 16 temeuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art.430 pct. 5) CPP, să motiveze recursul și să arate eroare ce s-a comis în coraport cu cel puțin unul din temeiurile enumerate în art.427 alin.(1) CPP. În cazul în care autorul nu invocă concret în recurs temeiul pe care se bazează din cele reglementate de norma procesuală, un asemenea recurs se consideră ca necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) a art. 430 CPP și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Or, se constată că recursurile ordinare declarate, nu întrunesc condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să le completeze cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) CPP, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, statuînd asupra faptului că autorii recursurilor au invocat cu totul alte argumente care nu-și găsesc reflectare în temeiurile prevăzute în art. 427 CPP și anume că, instanțele judecătorești nu au stabilit prin ce metodă a fost săvârșită delapidarea averii străine de către Iacovișin L. și au dat o apreciere incorectă probelor administrate pe cauza respectivă, astfel fiind pronunțate hotărîri ilegale de instanțele de fond și de apel, iar inculpata Iacovișin L. a fost greșit condamnată în baza art. 191 alin. (4) CP și în baza art. 332 alin. (1) CP, la 7 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femeii de tip semiînchis, Colegiul conchide că acestea nu sunt erori de drept care ar putea duce la adoptarea unei soluții de casare a hotărîrii instanței de apel.

Mai mult, referitor la chestiunea de apreciere a probelor dată de instanțele ierarhic inferioare, Colegiul penal menționează că, procedura de apreciere a probelor, ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanței de fond. Prin urmare, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că, regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) CPP, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

De asemenea, Colegiul menționează că criticile formulate de recurent în recursul declarat, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și apel și căroră instanțele de judecată ierarhic inferioare, le-au dat o

